

К. Є. Науменко

Базильський Гаврило Макарович

БАЗИЛЬСЬКИЙ Гаврило Макарович (25. 03. 1880, с. Земзелівка, нині Соколівка Монастирищ. р-ну Черкас. обл. – 17. 03. 1939, м. Каліш, Польща) – військовий діяч, генерал-хорунжий Армії УНР. Закін. Чугуїв. піхотне юнкер. училище (1905). Під час 1-ї світової війни – на фронті, пом. командира, командував полком рос. армії. З утворенням ЦР одним із перших на Румун. фронті українізував свою частину, а наприкінці 1917 сформував і очолив укр. дивізію, яку через Румунію привів до Кам'янця-Подільського в підпорядкування УНР. За Гетьманату був командиром 42-го (згодом 32-го) Сум. піхот. полку (Полтава, 1918), на поч. листопада 1918 – командир 2-ї стрілец. дивізії, на боці Директорії воював проти більшов. військ. Узимку 1919 вів оборону від більшов. військ під Полтавою, Кременчуком, Знам'янкою, Бірзулою; витиснутий у Румунію, пробився до Почаєва і знову приєднався до Армії УНР. У квітні 1919 очолив Катеринослав. кіш, у травні – 8-му Запоріз. дивізію, брав участь у визволенні Правобережжя і Києва від більшовиків, відзначився в наступі на Київ. у боях під Проскуровом (нині Хмельницький) і Вінницею, а також на денікін. фронті. Учасник 1-го Зимового походу Армії УНР. Після важкої хвороби та лікування в Польщі від травня 1920 – нач. запас. військ УНР, у жовтні 1920 очолив 1-шу Запоріз. дивізію, в листопаді – Ліву групу Армії УНР, відзначився в наступі на Вапнярку та Жмеринку, коли через Летичів, Літин дійшов зі своєю групою до Вінниці. Наприкінці листопада 1920 інтернов. разом із Запоріз. дивізією в Польщу. Перебував у таборах Пикуличі (1920–21), Вадовиці, Щипйорно біля Каліша (1923–24). Ініціатор низки культ.-осв. починань для старшин і козаків у таборах. Від 1924 – чл. управи Укр. станиці в Каліші, опікувався укр. військ. цвинтарями.

Рекомендована література

1. Шляхом незалежності. Варшава, 1929. 4. 1;
2. Середа М. Останні дні збройної боротьби // Літопис Червоної Калини. 1930. 4. 12;
3. За державність. 1934. 36. 4;
4. Тинченко Я. Українське офіцерство: шляхи скорботи та забуття. 1917–1921 роки. К., 1995;
5. Україна в минулому. К.; Л., 1995. Вип. 7;
6. Голубко В. Армія Української Народної Республіки 1917–1918. Л., 1997;
7. Колянчук О., Литвин М., Науменко К. Генералітет українських визвольних змагань: Біографи генералів та адміралів українських військових формацій першої половини ХХ століття. Л., 1995.

Бібліографічний опис:

Базильський Гаврило Макарович / К. Є. Науменко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-38880>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).